

<p>سواره هر کجا رانی سر و دم تو سن جنانی فتنه شد هر جانی طرف کل شکن ز کوه حسن چون گوی یکبارش چو گان نون که میترسم سیدگرد جهان از دو این وزن چو در شعله آه من این دیرانه باروشن خدای استخوان من بر پیش سگان فلکن سباد از خون تپاک من آلاید ترا دامن</p>	<p>زمان هر کجا باشی رخ ما و گفت آن پان سپاهی کشته شد هر گوشه تیر نظر یکشا بعد خواری سرم افتاد در میدان خیرین دبان پر شعله شوق لب آه مینبیم جهانزای فلک شبها بنور چه افروزی فدایت باد جان از غم چون سرمه برین صحرا چو شتم کشته در راهت زمین دامنکشایین</p>
--	---

ز با مش که رسد مرغی ز جان طوره بدو جامی
 که قوت طائر قدسی نشاید و آینه از زن

<p>هم بوی صف آن زبان نوحیم خیال نگین از قدما ز تو نازک تر نهال این گنجه چون تو انم یارب جانب صال نگین هست چندین نقششما از خط و خال این گنجه همچنان گل بر سر غنچه و دلال این گنجه</p>	<p>گر چه تنگ مدول از فکر مجال نگین نیست امرکان باغبان گلشن فردوس دوست دشمن بخت نام زمان تملک صورت جان هست در آینه رویت عیان بلبل بی صبر دل شد خاک در راه نیار</p>
--	---

جامی از خرد همه گیر طریق سوز و درد
 طور او نبود خیالات کمال این گنجه

<p>در شفق ز روز اول با در و محنت سخن</p>	<p>دی غمگسای سنت از زود ما برود سخن</p>
--	---

<p>سر روز بیکل در خود را بر اهت اسکنم ز نیگونه که سر تا قدم بگیرت و بدت و اتم که کرد عاقبت آلوده خاک عمل</p>	<p>باشند زانی گمان نهم بینی بر جنت سکون شاید که خیزد و بیدم صد ناله از هر سو این سر که دارد روز و شب بالین زنا تو</p>
--	---

	<p>خوش آنکه شب با پاسبان گفتی که جامی ازین با چند باشد تنگ از و جا برسگان کوی من</p>	
--	---	--

<p>ای تو کوه کوه نم بر دل مبتلا کوی من هر قره کرده جو خون بدخ من آن هر دو کمان بین ترک جهای خود کن گرچه سگان بنده در پی محل تو ام نامه صفت سیاه رو نام اگر نه فصل تو یاد هیشتا بود نام و نشان ز بود</p>	<p>فحیت مراد خاطرت خرم و جریلا کوی من کیست که با تو دم ز نماز من و ما چرا من تا آنکه جفا چون تویی نیست کم از دعا جرح به فرق کشد بود خ کبریا کوی من خانه مغفرت کشد بر ورق خطای من سندانهای تو خاک نیار جاسن</p>
--	---

	<p>تا پیکر شد گفته مردم چشم جاییسم چشم سپری بر دهر بر ز خاک کپای من</p>	
--	--	--

<p>این نهم یارب در دعا شقی زار و محنین او که می بینم ترا اکنون همان آن بگفت نه ز نخم چشم یاری نه ز بار اسید لطف در خور هر دو وفا گر نیستم بهر خدا</p>	<p>کس سباد در جهان هرگز گرفتار محنین حال تن بین دل بر ده از دست یکبار محنین آه من چون منیر نم سخت آتچنان یاد این از جفاهاست خودم محشم بگنار محنین</p>
--	--

من چه در دستم که خواهی شد شکر این چنین کز نظر انداختی ما را به یکبار این چنین که ردا باشد که باشد یار یار این چنین	فل دلاوم تا ندیدم از تو صد مصلحت کرم نور چشم من چه واقع شد گناه من چه بود هرگز من روی پر سید کا احوال تو حسبت
--	---

<p>اگر تیغ عشق جامی کشته شد تدبیر حسبت عشق اگر انیت خواهر کشت بسیار غمین</p>	
--	--

نماز تو خوش خاطر ناز نیشنان که گم شد در و فسر بار یک بنیان کز دست شد نطق سحر آفرینان چه دانی غم و درد اند و بگفتان	ز سه ابرویت قبل پاک دنیان چو پنهان فتادست راز میانت فسونهای آن چشم جادو چلویم ترا دل خوش از حسنت خوب دانی
---	--

<p>شده از عشق سوا که هر کوی جامی از ان رفت در سلک حضرت نشینان</p>	
---	--

کلاه دلبری کیج یکسکه کجکلبان من بیادانا شکر آه همه گیگابان من ز کوه حسن رود سوی بن رود سیاهان من بیا ای کعبه جان محنت کم کرده پان من سمند نازیرین و حال داد خواهان من تیغ بی نیاز کشته هر سو نیکنان من	تجای ناز و پوش نیاز باد شایان من شب عسای خواهی چون بدت شورون زود و دل شیره روی ما سبک جرای شب ست بادیه همراه تا پیدادیم هر چو کس را بار نبود در حرم حرمت باری قدم در کوی عشق می نمی اول می جا
---	--

<p>کرده آشوب غمت مباح خواب خمردن مرے فرما کہ ہر دم پیش گرد و درون پیش از ان روزیکہ آنی دنیا بی گردن تازہ گلزار خزان آید ز آہ سردن</p>	<p>ای سسکت صیلا بجان نغم پروردن سخن بخارم تا بیدر و خدا را اطمین خاک گشتم در ریت بگدہ بین اسرناز رہ بگزارم مدہ بے او بسا و باغبان</p>
<p>گفتہ چاہے نہ اردست گے از سودا ما شرم دار آخرا شک سخن دور و زرد</p>	
<p>بر دل آرد و غم و بار است کہ گفتن نتوان صید فتراک سوار است کہ گفتن نتوان کرد و دن ناله زار است کہ گفتن نتوان آہنخان شیر شکار است کہ گفتن نتوان</p>	<p>بازم اندیشہ یار است کہ گفتن نتوان دل وحشی کہ نشد رام کسے وہ کہ کنون گریختن مانہ برون نقش و نگار است چہ با صید چشمت بلیرے نزدیکان آہو</p>
<p>چند پر سیدز چاہے کہ کیوید تو کیست گلر نے لاله غدار است کہ گفتن نتوان</p>	
<p>سو ختم چند شوی مرہم دماغ دگران نتوان خودد برا ز میوہ باغ دگران روشنائی نہ پذیرد ز چراغ دگران مشوا ز بہر خدا عطر دماغ دگران اسے میا ز تو اسباب فلاح دگران</p>	<p>اے بزخار چہ چشم و چراغ دگران یار و مساد کسان وصل چہ داریم طبع دل چہ بندم بہر و مہر کہ این ویرانہ با تو اسے باوصیایوی کسی می یابیم چند در تفرقہ خاطر ما سہی کنے</p>

خط شہرت نگر مہدی خنوبان کمر بست	سیر ذبیح تو از لاله رانغ و گران
	وہ کہ انسا نہ چاہے نشیدے ہرگز و اپنے دوستے از لایہ و لایع و گران
ہر بابد او کا یاد آن سے سوار ہیرون شکم بخون بدل شد خون ہم نامزدین پیش رخت تیان را بنو مجال جلو ور دل خرمین را با کوہ اگر بگویم تا چار باشد سے دل چپاری گشتین شد آتشین دل من عدا پارہ آید کون	آید ز شہر خلقی بہر نظر پارہ ہیرون می افتد ز دیدہ دل پارہ پارہ ہیرون تا آفتاب باشد نبود ستارہ ہیرون آید صد آنالہ از کوہ خارہ ہیرون زمینان کہ رفت ما را از دست خارہ ہیرون باد و آہ ہر یک ہجو شلارہ ہیرون
	می کرد سے شمارہ خیل سگان خود را وا حسرتا کہ جامی بود از شمارہ ہیرون
نو بہاران کہ در دستاخ گلے از گل من بے تو زمینیان کہ بجان آدم از زمین نبود ہجرہ جانم بجز از دیشہ تو لطف فرما و بخش تیغ بخش بزم را انچہ سودست چہ سود اگر بیا از عمت ز انچہ سلطان خدای تو مرا تعین کرد	غنہمیش بود آغشته بخون دل من زود باشد کہ شود کوی عدم منزل من چون بنبد ندادین دیر فنا محل من گر چہ حیف ست کہ باشد چو توفی قابل من سیم اشک ز رخسارہ بود حاصل من دم نقد اشک بود ان پیش نشد حاصل من

<p>چہا عیسا تا بتوان جامے از دست نڈہ کہ ازین یافت کشایش ہمگی شکل من</p>	
<p>باز تر کش بستر آن ترک سوار آمد پرو قصدا آن دارد کہ سازد عالمی را خورش باکہ منو شید باریت و شکر مرزا نپین چکہ بستر روزی کوی اوز سوز عانتان دردش نہ گرفت گر چه می کند در سنگ کار دوش می گفتم بر آن رشید باچار مرا سالما بر دم بسیر بنجاک آن در منتظر</p>	<p>اسے قدالیش جان کہ بر غم شکار آمد پرو ور نہ با تیر دکان بہر چہ کار آمد پرو چشم خواب بودہ دسر بر چار آمد پرو با دل پر خون و چشم اشکیار آمد پرو نالہ و آسے کہ زین جان نگار آمد پرو دیدہ میسودم بران چندا کہ خار آمد پرو او پروں مانند سے جان انتظار آمد پرو</p>
<p>این تن فرسودہ جامی خاک بودے کاشکے بر سر آسے کہ آن جا بک سوار آمد پرو</p>	
<p>نگار شوخ چشم تیر چشم تہذیبی من برویم از قرہ خونبات ز دل خون نا آب دم قلم چو تیغ اوز سوز سینہ بگذارد تا شامی بخش راہر سر موگر شود دیدہ در این کو عمر با کستم نگفت آن بوخا ہر نخوبان عشق و ز زمین مرز خوئیست</p>	<p>تمی بیند بہ چشم رحمت یکبار سو من چہ گویم از فراقی او چہا آمد پرو من ز آب زندگانی خوشتر آید دگلوئی من سر موگر دو کم برویش آرد سو من کہ این مسکین سرگردان بیجو تیر گوئی من بزودی کے تو ان آبد گو اصلاح خوئی</p>

کلیات جامی

مگر جامی کزان مشکین سلاسل پادلی کبیل

که پند نیست با او محکم از سزای مویس من

دو نم هر کو صول بجا خوش بین
سر سادو زبرد پوار سسرا خوش بین
از رخ انیک نشان بر خاک پای خوش بین
سیر گئی از سرنه سوا گداس خوش بین
دامن سیر این از چاک تبا خوش بین
آینه بردار و شکل دل باس خوش بین

سبز و خضرنگ جعد مشکینای خوش بین
بر لب ایم آتشی هر سوچ من افتاده
بر نشان پای تو رخ سوده ام شتاب
دار روی یک نظری میرم ای سلطان
بر گل گن بدین ز جیب غنچه گردازی
چندی برسی نیکونه چرا بیدل شد

می روی تندو چه جامی صد گرفتار از قفا

آخرا سے بر جم کره از قفانے خوش بین

سحر شب گرم دآه بر من بین
همه بر جان غم پر دمن بین
بر امانت نشسته گردمن بین
خوش خاشاک آب آورد من بین

بیا جان دل پرور من بین
غم مجور سے دور دیور
پو جان از گردن دامن نشان
هم ز اسبل اشک آورد من بین

مگورنگی ندارد جامی از عشق

سرسک سیرج وز زرد من بین

دانه بجز صبا که رساند سلام

با پار کوی کرده که گوید پیام

<p>دو زمانہ سگافس جو سیندھ نام سن رفت آخرو بگردن خود خرو لم سن چون نامدان کبوتر رحمت ملان سن کان آہوی ارمیہ شود صدیدم سن صدہ مراب سوخت طبع ہای خام سن</p>	<p>من کسٹیم کہ نامہ ز بستم بسوی کو جانم شد کہ از لب شیرین جوشم عمری ز اشک آہ فشا دم و چہ ای صید پیشہ چارہ چہ سازم خیر اما کے بصل سیم غداران کنم طمع</p>
<p>کز خم عشق بر ترک افتاد جام سن من ز پا افتادہ وان سر روان بدگران چون تو انم دیدش جو لان کنان بدگران تا کے باشد مرا آرام جان بادگران کیو مان بانا نشیند کیو مان بادگران کش بر خم خویش نیم مہربان بادگران</p>	<p>جامی گوی کا نیمرستی شور صیبت دل بجان در ماندہ وان جان بدگران آنکہ از خود دیدن جولان اور شک ایم اسے اہل سبتان من این جانے آرام جان بان بازی بدین عجب کان سنگدل با من از نامہربان نیست خم نم زان</p>
<p>جان جامی بانخالش وز دشب رگفت دگوست جان آن وارو کہ نکش از زبان بادگران</p>	
<p>تلمع کردی عیش ما چندین تہ شروئی گمن تو رخ نیگوی خود بہن غیر نیگوی گمن تو کشتے از ناز پارا سو خود گونی گمن پیش ازین آن شرح با تعلیم جادوی گمن</p>	<p>با اسیرن ای قیب غار بدخونی گمن در حق ما گردان ز قیب ز خوبی ای خوش آن شہاکہ پایت را گنہور کس کے بیہ کہ سر چشم تو خواہش نیست</p>

	<p>رسم تو دلجویی آمد این زمان کا نذر مرا نقد دل کم کرد حجامے ترک دلجویی کن</p>	
<p>ویدانه جمال تو خیل بر پوشان روز یک گشت باغ کنی است بر نشان هر جا ز فعل اسپ تو می یاقم نشان کز جام نیم خورد خودم جرعه چشان</p>		<p>اسے خاک فعل کوسن تو تاج سرکشان خواهند سر و گل که بر اہبت شونہ خاک وی می شدی سوارہ و من بوسہ نیروم ہر دم ز شوق آن می گلگون خدایرا</p>
	<p>جامی کہ مرد تشہ لب از شوق لعل تو سے نوش جرعه دوسہ بر خاک او نشان</p>	
<p>انہ لا الہ الا ہو پیش عارف گواہ وحدت او مے نماید بصورت ہمہ او و ہوراج کسا ہوا المر جو ہم خود انصاف دہ گبو حق کو چیت بندار ہستی من و تو</p>		<p>یشہ افتد انما بتدو ہست ہر ذرہ بلوحدت خویش نیت با ہیج کینک اسپا منہ نو تاج کسا ہوا البنی گر تو نے جملہ درفضای وجود در ہمہ اوست پیش چشم شہود</p>
	<p>پاک شد جامی از عیار دوتی نوح خاطر کہ حق کلیت نمود</p>	
<p>این بسکری کتم زبان گفت و گوی کو</p>		<p>من کیستم کہ چشم کشایم بر دے تو</p>

<p>ای آرزو جان نگر کن بجای من بجای نیم ز فکر میانت و نه مراست بر صبح می کتم چو صبا راه سو چین پایم چو سود شیر بریت بعد ازین من اهل خوان وصل نیم کاشی من سگانه</p>	<p>زبان بیشتر که جان دهم از آرزو سگانه پیوند دیگر است بهر باره موسی تو باشد که یایم از گل نوبسته بوی تو علمم چون خاک پست و جوی تو شکر خورم بس ز میمان گوی تو</p>
---	--

این نقش لوت شیر غزل نیست این غزل
 طو مار خنثت ز حاکم لبوسے تو

<p>روی بر تابی ز من هر که که بنم سگانه کفایتم خواهم ازین پس ک خوی برگرفت دل چو طومار است ز پر نوح او صد شوق زیر پا افتاده دکما تمان سنگدل جان چو آرم در مقابل چو نوبکشیانی بچو مان از کند از شرم تو مپلو تنی</p>	<p>حیف میداری که افتد چشم من بر روی تو این مگو با من که من نیکو شناسم شو تو خواهمش از رفته جان بست با زوی تو باشد از رنگ بیابان بیشتر در کوی تو نیست نقد هر دو عالم قیمت یکموی تو گرفت ز خورشید تابان لاشل سگانه تو</p>
---	--

قد جامی گفته خم چون بلال از بهر طست
 گر بگویم راست از میل خم ابرو سگانه تو

<p>ز سه چشم جهان بین روشن گمن کو خانه ام روشن</p>	<p>بچشم ما جهان چون گلشن از تو که پر ما هست بام در دین از تو</p>
--	---

<p>بمان گیرند تعلیم این فن از تو بر روی جان سلامت بکنن از تو نزارد بو آن تردامن از تو جدا همچون قبا بر این از تو</p>	<p>ز بس ز دلبری استاد گشتی لبست گر جانستان بود چو غمزه ز ندگل لاف با پر اهنت لیک بر رویب تا دامن گرفتند</p>
<p>مگو هر دم چو خواهی چای از من که غیر از تو نمی خواهم من از تو</p>	
<p>اے واسے آن زمان کہ یہ نیم خیال تو ہر لحظہ دیدے سرخ زرخندہ خیال تو حقا کہ نیست در نظرم جز خیال تو ناگاہ در رے و شود پایمال تو</p>	<p>ز غیبان کہ خو گرفت دلم باوصال تو مردم ز فرقت تو کجا رفت آنکہ من نمارفته چو خواب خوش از چشم اشکبار دارم سہر نہادہ بر اہت کہ بہت ناز</p>
<p>جامی چه حاجت است بگفتن کہ ز در تم لوح چہرہ ہر قرہ حسب حال تو</p>	
<p>خاک را باشد نصیب جان کاں خاک خوین را بستم بعد سالوسن چہ اقر اک او بر کنارے جہنم کو تر نشاندی تا ک او آتش من نیز تر گشت از خرغہ اشاک او حاضر است از سرین نعم نمان او را ک او</p>	<p>جدا پریشان کہ فیض جام پاک او گرچہ بخش بخش جولان برون بین دوست باغبان و فدہ قدر بادہ گلشن باختی ز نم آن خاک دہ از قرگاہی تسکین شوق باخورد از دہا گش گرچہ آرام در میان او</p>

خندلات چستی و چالا کے ایسے چین	انیت چشت این جاہر خبر رقابت عالی
ای ایت متصل عشاق را محرابی مقصود ما زان ایدان باشد خود رو بکشای برقع زان دقنخ ما چشم بزمین تننا کی دل چون کشم از تو عنان زمین در گلستان حسن ان با او حسا زمین جانم فدای ساقی کاظم کہ تو شم جان ا	دامن جامی ز دست عشق صد جا چاک شد سے ندارد عشق دست از قاست صد جا چاک
باغزہ چشم تو دل گریبان کی تھاب قبلہ نباشد جنبے گریبہ بود محراب ببند بکس آسمان خورشید عالم تاب کز دلت مسکین سکو او انگنہ قلاب یک مثل و نازک بین کز دستہ گل سیراب نقل از وہان دل بپرستہ کی خراب	شده ہوش جامی زان دو لب کستی بے زود آورد ز مے کہ شد گردان در و جام شراب تاب و
گر پیا سے سر بجز امد قدر عنا سے او بر سر بازار گل بے وجہ کو مفرود حسن سایہ آن سر و بالا ہر کرا در سر قناد آن پرید مردم چشم نیت این رو و خی انان برگزشت آن نخل تر سوی چن سخت شہرین خون ہا و او این شیرین	سر و خود را ہچو سایہ انگنہ در پیا او چون نزارد کس بج در عارفش پر دیا او سر بطوبے کے در آرو بہت دیا او جا سے آن دارو کہ سازد چشم روشن جا سہر جا خشک ماندا و حسرت بالیا او کرنے خون نختن ہم خوردہ بر جیوا او

	شد سپرد ایو جامی که وصل دوست بود باز اگر از دایه او بار ماند و ایسے او	
پشت در محراب اہم رو در ابرو تو وہ چه خوش بود اگر در نیز بود سوی تو سرمئی یارم بر آوردن شرم رو تو صد صفت طاعت خراب از غزہ جادو تو من سگامی کنم با خویش گفت گوی تو شیوہ قد بلند و قامت دلجوی تو		چون بسید شہیت اے قبلہ من رو تو ور نمازم دل بسوی تست بود بر جاگان کو تو پیش نظر ہر جا سے دگر در سجود بر مسلمانان بخشائی و بین ہر سو کہ شد گشتہ خلق از ہر طرف مشغول تسبیح و دعا پشت شد آہنگ قد قامت سوزن را چو در
	ہر کرا میںے بجاسے رو سے طاعت بر زمین جامی و رخسارہ زر وی خاک کوی تو	
خوی تو بہت نہیں سے من علام خوی تو الفقر گروم در بدر دائم بخت جوی تو باشد کہ افتد پر تو می از آفتاب رو تو یار بس آن زردہ جان کہ راہ یارم سے تو زین پس بکج میگردہ ایم و گفت گوی تو مردم طاعت ہیں تو دما را ختم ابرو تو گر آبرو داشتی پیش سگان کوی تو		داری بجان من کہ میں کے کہ میں دوی تو کہ بردہ نیاز ام کہ در حسرتیم خالفتہ با دوزخ ہم ناوکت در سینه صدر روزن روز و جہا چاوشان شہا و ہم پاشان یکبارہ دل برداشتم از قال و قیل ہر تا کے چوزا ہر بے حجت آریم سو قبلہ تو جامی کی از خاک رت مردم ماند این

	اے پر گشتہ بہر و انان ز رہ مرو
	سو کے سفید روز بے زلف سید مرو
	بنگر بہ شباب خود اندر حاق شیب
	زین پیش در نظارہ روئے چو مرو
	دنیال تم ز فراختہ طفلان بگناہ
	باقا ست تمید زیار گتہ مرو
	فکر حساب ہر کجے در راستہ کمن
	پیش بیان راست قدم کج کلہ مرو
	دل پر ہو سس مزاحمت اہل دل کمن
	تجسازہ زیر خسر تو سو کے خالق مرو
	خواہے بصوب کعبہ شقیق رہ رہے
	سے بڑے مقلد کم کردہ رہ مرو
	وام حیات جز بے صید کمال نیت
	صید سے نکر وہ جاسے داگر مرو
صد بارہ سو ختم ز ناز و عتاب او	آن ترک نیم مست کہ جان شد خراب او
شہر مندہ گرد و از رخ چون آفتاب او	بر طرث بام اگر شب گرد بیدیش
یا ہم ہمین مجال کہ بوسم رکاب او	سن کہ ختم کہ بوسہ زخم پائی دست کاب او

بودن بکوی به نتوان در شب ابق | بر سم فغان من برد از دیده خواب

گاہ سوال بوسه بر جامی نگفت هیچ
معنی که نیست غیر خوشی جواب او

من بر بجا هم داشت دل از مهر یار بچو تو
ز نسیان که تو ای نازنین جان کنی از
گفتی بر دور کج غم بنشین صبور پیشین
صدره کشم خاک ریش بر دیده آباد سحر

آخر چرا گوید که ترک نگار بچو تو
ناید بیدان بوزن چایک از پی بچو تو
آخر صبور چون تو ان از نگار می بچو تو
رور بکوش گمرا افتر گزار می بچو تو

آوازه آن خوب چون رفت جامی بر طون
آوازه خواهد شد سے از بهر دبار سے بچو تو

توان مے که برد نجات آفتاب از تو
دلیم که عشق بر د صدور بلا بکشا د
همیشه عادت شایان بود عمارت بلک
عنان صبر شد از کت دین موس که گے

توان گلے که شود غنچه در تقاب از تو
رخ امید شایه به هیچ باب از تو
چه حکمت است که شد ملک دل خراب از تو
رسم بد است با بوس جان کاب از تو

مکن شتاب برفتن که می رود جام
بهر سلام مکن بچو در جواب آن لب

اگر چه عمر سے و نبود عجب شتاب از تو
که صد سلام مرا پس بکے جواب از تو

چو نسل جامی سکین صواب میدانی
چنان مکن که شود فوت این صواب از تو

<p>نامہ سر بستہ اندر غنچہ و مضمون او قصد لیلی باشد از جسد سل عرفین چون میزان لطافت نیست ذنی شری حضور را خواہی کہ بینی بر لب آب حیات آنکس بیجا دم شفای رخ نماید از دوسے گرد رستی ہائش از سر موی کست</p>	<p>حسبان لیل شرح دل پر خون او ز آنچه غم دارد کہ گرد و چہلی بخون او چند خود را بر کشد پیش قدموزون او خط سبزه رنگ بین گرد لب میگون او نیست تدبیر علاج اہل لب میگون او کیسہ موم سباد از حسن روز افزون بود</p>
---	---

گویش جامی در انسون سخن بیہودہ رنج
 کان پری رخ را فراغت پنیم از انسون بود

<p>برینکا ہر خرم چند ز می خون سکن نیما سو کن رو بہ ہمراہ جام را مذاق جان شہرین چاشنی ذوق ناویہ ز ہر گل میگذارد بسینہ بے رخ خویش ہمہ آفاق را داتم کہ سوز من شود روشن پیران سہنشین بہر بان شرح غم ہجران</p>	<p>مراد بار مردن بد کہ یکدم زیتن ہے کہ جان آنجا رسد بار اگر ماند بدن ہے چہ داند تلخی عیشے کہ دارد کو کین ہے چہ میخوانی مرا باغبان سوچن ہے ز بس چون شمع گریم زار در ہر کہن ہے زبان من ز کار افتاد تو انہم سخن ہے</p>
--	--

از ان سرماند جامی کے اہل تالیج جانس کن
 کہ آن سکین بجان ست از حیات خویتن ہے او

<p>با این جمال ہدم مشتاق عشق شو</p>	<p>یکبار است گوی ہزاران بے شنو</p>
-------------------------------------	------------------------------------

<p>در جام سے لڑنے کی تو ایک تہہ پائیم جز تہم اندر سے تو درون نکشتیم گفتیم تمام خسرم ز پریم بیاوشد یا این خسرو کی تو ان را و عشق رفت تو اے کہ نقد حال تو گرد و حدیث عشق</p>	<p>بسیاب علم و فضل یہی خازن شد گرد در عتدہ سیاستی کہ رسد کشتہ رادرو اعلت بجزہ گفت کہ بر ما بہ نیم جو ہشتی بران بران براسن مردان گرد این نکتہ می شنوز حرفیان و می گزاد</p>
--	---

چا سے خبا نہا ہی کمن فوق وہ تمانہ
 اسرار عشق تازہ کن از گفتہا می نو

<p>اے بدلہ گرفتہ جام پریم از نظر مرم خسرم صبر شبہا دار عم عمر گاہ تو مشکو فکر عاقبت غلام ز عشق چون تویی چند ہرزہ مو نیا گوشن میانگے نہی</p>	<p>مریم سینہ چون تویی دیدہ ہم تو شنو علیک یو دتہرا ازین چو تویی یہ نیم جو دل بکند عم ز بہن جان بکت بلا کرد حالت و بعد بایدت نالہ زار من شنو</p>
--	--

جامی خستہ را کہ شد کشتہ تیغ غمزہ ات
 عمل حیات بخشش تو داد بخت و جان تو

<p>ای دل من حیدر دلم زلفت تو بندہ بشد در و ام تو و لہا تمام وام تشریف نلامی بندہ را ہم کنند از و ام مرغان بن عجب</p>	<p>وام دلا کشتہ تمام زلفت تو وام بند آمد تمام زلفت تو زلفت تو اے من تمام زلفت تو جان کے آرام را ام زلفت تو</p>
---	---

<p>زلفت تو بالای میره مقام لایق رخسار گلزننگ تو نیست</p>	<p>پس بلند از مقام زلفت تو خز نقاب مشک فام زلفت تو</p>
<p>صبح اقبالست طالع هر نفس بنده جامی راز شام زلفت تو</p>	
<p>عزوات که هیچ جنت این همه پیداو طرز شب نگ تو لیلے دول مینون او عشق در هر دل که سازد بهر دست تمام بندی نوشد دم را از خطی به زهر طرف با قیاس سنگدل زخم زبان کردن چو رسم و پیرستان شکر بر ما محدود باد</p>	<p>در عن عاشق کشتی شاگرد هست او تمام علل شکر بار تو شیرین و دل فرهاد او اول از سنگ طاعت افکنند نیاد او قتله و کبر رسد بهر سبکبار او چون ازین سوهان نیستند زهر پاد او چو کسرا دل از اوت سلیقه از شمار او</p>
<p>بسکه شهاب جامی از سر قدرت نالد بلند سے کندم مرغی شاخ سدره و از نو باد او</p>	
<p>ای دل و دیده هر دو خانه تو کاش برین فتنه بر تو سن هم تن گوش میشود از شوق هر کسے خوش بگوشه طریقی بهر طرف تاوک از چه می ننگنی</p>	<p>سهرین خاک آسمان تو و میدم ز جسم تاز با نه تو هر کجا سے رو و فسانه تو من و غمهای بے کرا نه تو دل ما بس بود نشانه تو</p>

	<p>جای میانی که در او آید از غزلها که عاشقانه تو</p>	
<p>دو که خرمخت و اندوه نشد حاصل تو چون و دوری ما پیش بهر منزل از تو چند چون لاله نشینم بر باغ دل از تو که پر ز تو غفلت این صورت آب گل از تو</p>	<p>میر و عمر گرا تا یه و ما فاضل از تو دل خوشی چند که ما هم سفر آق ما هم خیز تا و امن آن تازه گل آرم کج شد بدین سبیل هر شک ز غمزد و یک</p>	
	<p>جای از زبرد و درع مشکل عشقت نه کشود جام می گیرد و گمرا می شود این مشکل از تو</p>	
<p>بهر جا می بودم خرقه بیخانه گرو بسین بود تا ابد از شمع زنت یک پر تو شرح آن دختر نونوشته ز بلبل بشنو کو باش می نه خوشه پر دین بدو در کشم تلخ کیانی ز سر کبچسرو چند روز تو هم امرا شک بان کو سه بدو</p>	<p>تا خم چرخ کهن باشد و کاس مه نو مهر مهر اندل گو نبشان مشعل مهر هر کسی از جلوه گل نسیم معانی کند ز دره سبک تو خرمین فلک از زمین خوش ترک چشم تو اگر بندوی خوشیم خوان دل بی در پی مقصود دویده شمشیر</p>	
	<p>جای این نامین اقبال نه جای من نیست ختم شد ز قوه اخلاص زمین بوس و پرو</p>	
<p>شیشه اسیرت و اشک باده گلگون و پرو</p>	<p>چرخ مظهر کرد و چشم خواست موج خون</p>	

<p>شده جهان از اشک من بیاومی نسیم شود جاده رونق گرفتنی چاکش از پیکان بود بیشتر جان گرفت زلفت نگلسد خیزدین بیج عشق تو بهوشم زقل بر بود ترک عشوه رسد بجنون بود در لعلی زرد بجز عشق</p>	<p>عرقه از بار دل من زورق گسودن در تا نیاید زو خیال غیر از بیرون در جان من کج باش یکتاسی اگر خون در با دوست افتاد و مرا فغان کس فیون در عاشقت می کج گم شد لعل و مخون در</p>
--	---

مخزن سلطان عشق آمد دل جامی نیست
 دست خیال لعل جانان گوهر محسره در

<p>گر سرم خاک گشت بر در تو پشت شد همچو سایه بر بلند تن چون موسی من بود جانان سر زلفت بشهر طاقس سادگی بین که آمیزه خورا ای لباش که خامه بر در تو</p>	<p>با دجانا سعادت سر تو پیش شمشاد سایه پرور تو یادگار از میان لایحه تو می بر اندکس ز شکر تو دار و اندر صفا بر ایر تو با خیال خط معینر تو</p>
--	---

جامی از جام جسم نیار و باد
 گر خورد جسم را ز ساقه تو

<p>چون نیست بخت آنکس بکشد شوم هر دو تو چشمت چو چشم جان تو لب بگو زندان شود</p>	<p>با دیگران میگویند تا بشنوم آواز تو تا ترک جان آسان شود و بر عاشق جان تو</p>
---	---

<p>گویند تقبل تا دے ساز و مراد هر دو جان من بحدیچو من باو ادا تار تو گسترده ام دام هو - کانیسو فتد پر داز تو از غمزه چون تاوک زند چشم شکارا تار تو</p>	<p>خودم ز تو گویم نمی لیکن تدارم مجری تا ز می کنی آنکه زین گریه بود جام زین تو طار تقدسی کس بر تو تدارد دسترس مردل شکار خود کند صد خنده در جان افکنند</p>
--	---

<p>چون پرده بکشانی در و جامی غمزد در گفت و گو تو گلشن حسه واد مرغ سخن پر و از تو</p>	
--	--

<p>شدند آفت عقل بلامی جان هر دو بیا که حیرت بود داشت از میان هر دو نظر بر و سے تو از یک دگر نشان هر دو حدایز انما طاق ابروان هر دو هناده بر سر بالین خود کمان هر دو اگر چه خرد و شناسند و راز دان هر دو</p>	<p>دو نگرش تو که مستند و تا توان هر دو میان ماه تو تر جان تن حجاب بود چنان دود دیده غیورند بر رخسار گفتند قران تو س قنح با بلال بس عجب است شکار پیشیه و در ترکند خفته چنانت زان میان و بان قلمند تم و خرد</p>
---	---

<p>ز کار دینی و عقبی میرس جامی را که کرد در سر و کار تو این و آن هر دو</p>	
--	--

<p>هر سو که خسراند سر ما و قدم او در حق من خستد دل از حد کرم او آنکس که در و انبیت خطا بر مسلم او</p>	<p>آن سر و که شادند جانی بنوم او با خند ستم از بار کرم شکر که بگشت بر لوح دلم صورت خط تو بر ستم او</p>
---	--

<p>آنچه نشود گریه پیشین مسلم ۲۶ شهر مندره ام از مرمت دیدم مردم ز احرام حرم حرم ۱۰</p>	<p>آه از شرم سوز درون هست که توش هر دم ز بیم زنجی از آن نگره پر خم بیت الحرم است درش چه نشینیم</p>
---	--

جامی ز غم عشق تو گرم و عجب نیت
پیدا است چه خیزد ز وجود و عدم ۱۰

<p>حاکم الهی دست من گل ببین است پیش تو ام آب که شد خشم از آتش دل ز من خود چه لایق بود این که سازم بر از شسته بخرمانه گیرم بگردن سپرد</p>	<p>زهر سوزد از من در دیت نکو بخون جگر من کم چهره تر رسان نیز تر آبی از تیغ خویش مگو عاشقم بر فلان گفت منم آن گدا بر در سے کده اگر کوزه من شکستم چه مشر</p>
--	--

بهر حاسی چون تو منزل نساخت
دل جاسی آنجا نیاید فرد

<p>بهر رنگ لعل یار من از نظر مرد نزدیک اگر نیاید ازین دور تر سے یار ساز کنج سلامت بدر بهر خسران که بر سخن او در مرد</p>	<p>اسے اشک کسب و دیدم از چشم تر نزدیک مرد نم تو دور از خدا بر بدن مشوه جو سے فتن باز او کو بی تاس کے روی بقول قیب از نظر مرد</p>
---	--

کلیا چای

<p>چای در فن در منزل ابو گلان بود آنجا چای شکسته بود چون جگر مرد</p>	<p>بر آید منسره از انجسم کیا بود درین شیوه تو بگذشتی ز آ بود که از خواهم این آیت که از رو ز شوق چت در گرم سر برانو ندیدیم همچو آن دو هیچ جا و من بدین و دل را ذوق آن کو</p>	<p>شبسی چون در نمودی روی نیکو رمد آ بود مردم بانگ تیر می برت هست آتیه از لطف رخ نیر سر شکم خواهد از زانو گذشتن دو چشم تو عجب آب جاودا نند همه صاحب دلان را ذوق کعبه</p>
<p>تمت در حقه گرم گشت چای چه شد کم گیر ازین پشینه یک مو</p>	<p>سیل بلاست آمده بر سر عقل دین فرد قطره شبنم آمده بر رخ یاسین فرد یا صفت نور را شده پایی در انگبین فرد درست قشان که زینت مشک استیر فرد در دل تنگ نایت خاطر نازنین فرد کاش نمی گفتی گیسوی مهربان که غره اش گرفت خون رو همه بین</p>	<p>خوی که ترا ز تاب می زینت از همین فرد عارف تست در عرق یاز لطافت فرد شبهه خط مهربان گرد لبست بر آمده گرد زلفت کرده پاک لبست بر آمده بلوه که جمال خود منظر دیده ساز اگر داشت در آن چه ذوق دل از جهان چای خسته دل ز غم خاک جهان کنده</p>

<p>شاه خوبانی در کمان خطا بندوی تو تا تورستی آفتاب زردی تا بر طناب مدعی گیرم که چون آینه روی تو سر که بر شکل کمان زبر بر آید گاه پرد عا دارم و سگ تو نیز در آن دست قتل عاشق را چه بر ساعد نهی رنج کمان</p>	<p>سرخشان از بلوقی گردن حلقه گیسوی تو نازند این غیره فیروزه در اندوی تو که تو اندک کالی یک خط رو در دست تو میل آن دارد که خود را جاکند پهلوی تو کز رنگ جان بندم این تو نیز بر باد تو یک کرشمه پس بود از گوشه آبرو تو</p>
---	---

<p>بنده جامی پای تا سر شوق شد با داقبول نامر شوقی که آرد بادناگه سو سے تو</p>
--

<p>گر نبطاکم نگه یک سر سو بردی تو بودم از غصه خون شوق تو پر از سکو که بمن گدا خوشی گاه ز من جدا خوشی رشک و دروان من بر تن ناتوان من تشبیه و تازی منم کشته شوم بتیغ عمر باوه گسار و غمزه زن راه محبت فلک</p>	<p>با دامن این گنهر روی سیه چو سو تو همدم اشک لاله گون رو نهاده سو تو من بخوشی و ناخوشی ساخته ام بخوشی تو گرشود استخوان من قوت سنگان کو تو باز نسیم مسجد جان دهم بوی تو تا کشد آن سپه شکن بر مهر خود سو تو</p>
--	---

<p>نازه خط تو بر هم زد رستی ز مشک تر جامی ازان نهاده سر بر خط آرزوی تو</p>

<p>یار پاز جامی بر مهر رخسار او تا هر یک بندد در کن مراد یار او</p>
--

<p>تا بیا ساسیم دوسے در سایہ ویو ازل بار دیگر راه من لطف قدور خسار مریم آن چیت کسم مرکب مویزاد میرود خونبار از سینه انگار کار غنوان سازست کو از مال ساز او</p>	<p>سوخت جامم از سوخم چو کو آن دو لقم ره چو چایم بکوی زدی چون خواب زون شد سرم دوره خشکان از زخم زلفش عاشق مجبور بر رخ روان آن اشک گویند با صوت جان از ای مطرب کوی</p>
--	--

کار جامی دریم از انکار اهل درد شد
 نام صحرای خویش رسته کن کن انکار او

<p>والا لطم تجدنا کنت ترجو کسی کم دیدره زین بر آب تجو اگر نجا یتم یک بار کیسو تعداد این میان نسبت یا که چین دیگر انگندی برابر نشست از شک دی گردان</p>	<p>ولا کام از لبش با چشم ترجو پرست این چشم عزان ما لب کشد یکبارگی کس تو ام دل ترا موی از درازی تا میان ترا نیست زلف آن چین خلعت آن بافتندی چو کین</p>
--	--

مگو جامی برد مسرتبان ورز
 من این دایم مزاجی سے دگرگو

<p>گر بنستی رشته الاغرتن من بال او دل کندز شکنا جان برکت آفتاب او</p>	<p>مخ جان کردی هواد انسانی حال او گر بقصد جان نرسد قاصدان مقصود او</p>
--	---